

زنی که نامه های محرمانه شاه رامی نوشت

۱۴ تیر ۱۳۹۳ ساعت ۱۲:۱۴

دربار فتحعلی شاه قاجار، بی شک یکی از پر رفت و آمدترین دربارها برای زنان بوده است؛ چنانچه دختران این شاه قجری در آن جایگاه ویژه ای داشته اند که به احتمال فراوان یکی از آنان ضیاءالسلطنه بوده است.

شاه بیگم خانم ملقب به ضیاءالسلطنه از همان بدو تولد نزد مهد علیای بزرگ والده فتحعلی شاه بزرگ شد، چنانچه نیلوفر کسری می نویسد رفتار و سلوک مهد علیای بزرگ (مادر فتحعلی شاه) در او تأثیر فراوان نهاد و بعد از فوت مهد علیای بزرگ جواهرات و وسایل تجمل او به ضیاءالسلطنه واگذار شد. درباره او نظریات مختلفی ابراز شده است. اسماعیل رایین در کتاب خود می گوید: « ضیاءالسلطنه زشت رو، قد کوتاه، بد قواره و بد خوی بود. این خانم به دلیل داشتن این خصوصیات تا چهل و پنج سالگی شوهر نکرد، کسی حاضر نبود با وی سر کند.»

اما گویا اسماعیل رایین در این نظریه خود به راه خطا رفته است. چه شیوه ازدواجهای عصر قاجار، به ویژه ازدواجهای دختران شاه به میل پسر و دختر نبوده و بیشتر به دلایل و مقاصد سیاسی انجام می یافت، نه به دلیل زیبایی، چه دختر شاه با خود سیلی از ثروت و مکنات و امتیازات فوق العاده به خانه داماد می برد. از سویی دیگر مادر ضیاءالسلطنه به زیبایی معروف بود و فتحعلی شاه نیز از شاهان خوبروی قاجاری بود.

قدر مسلم زندگی با مادر فتحعلی شاه که از قدرت بسیار زیادی در دربار برخوردار بوده، تأثیراتی چشمگیر در ضیاءالسلطنه داشته و علاوه بر اینکه خصوصیات اخلاقی او مطبوع عامه نبوده، خود نیز به دلیل داشتن قدرت بسیار زیاد در دربار فتحعلی شاه، مایل به ازدواج با هر کسی نبود. وی تا زمان فوت فتحعلی شاه راضی به ازدواج نشد و پس از مرگ پدر، در سن سی و هفت سالگی به دستور محمد شاه همسر حاجی میرزا مسعود وزیر امور خارجه شد.

نویسنده تاریخ عضدی بیان می دارد: شبی که از حرمخانه بیرون مرحوم محمد شاه به دیدن ضیاءالسلطنه تشریف فرما شدند، تمام شاهزادگان تا خانه وزیر آغاسی و میرزا مهدی امام جمعه اعلی الله مقامه برای اجرای عقد آمدند. خود ضیاءالسلطنه از عقب پرده صحبت و احوالپرسی از آنها می نمود و به حاجی میرزا می گفت: چون شما از عرفان دم می زنید و از طرف حاجی میرزا مسعود وکالت دارید، وکیل من هم باید میرزا نصرالله صدورالممالک باشد که سالک طریقت است.

ضیاء السلطنه زنی مدیر و بادانش و با سیاست بود. او املاک زیادی داشت که خود به تنهایی آنها را اداره می نمود. عضدالدوله در کتاب خود از او به عنوان یکی از ملاکان بزرگ نام برده است. ضیاء السلطنه در خطاطی و نگارش بسیار استاد بود. وی محبوب پدر و مورد اعتماد کامل او بود. دستخطهای فتحعلی شاه را می نوشت. به ویژه نوشتن کلیه نامه های محرمانه شاه به عهده او بود و همچنین وی کتاب ادعیه و زیارت متعدد نوشته است.

عموم برادرها به او احترام تمام می گذاشتند و عباس میرزا نایب السلطنه این بیت را برای ضیاء السلطنه نگاشت:

ای ضیاء السلطنه روحی فداک

صد گریبان کرده ام در هجر تو چاک

و فتحعلی شاه در مدح او سرود:

نور چشم من ضیاء السلطنه

یکشبه هجر تو بر ما یک سنه

ضیاء السلطنه زنی مدبر بود و در جشن تولد شاه تمام اهل حرمخانه و کلیه شاهزادگان مهمان او بودند. در این روز یک پارچه جواهر ممتاز از طرف شاه به وی اهدا می شد. وی در تمام جشنها ملازم پدرش بود و در سرودن اشعار مانند خطِ نسخِ تبحری کامل داشت.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/27460/نوشت-رامی-شاه-محرمانه-ها-نامه-زنی>